

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра
Політичних наук і права

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми Політологія, «Політичний менеджмент»	Сторінка
-------------------------------------	---	----------

«Затверджую»

Завідувач кафедри

 / Євген ПЕРЕГУДА /

30 червня 2023 р.

Розробник силабуса

 / Ігор РЕЙТЕРОВИЧ /

СИЛАБУС

Політичний аналіз та прогнозування

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ОКФ17				
2) Навчальний рік: 2026-2027				
3) Освітній рівень: бакалавр				
4) Форма навчання: денна, заочна				
5) Галузь знань: 05 СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ				
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 052 Політологія ОПП «Політичний менеджмент»				
7) Статус освітньої компоненти: обов'язкова				
8) Семестр: 7 (денна), 8 (заочна)				
9) Контактні дані викладача: Рейтерович Ігор Вячеславович кандидат політичних наук, доцент e-mail: reiterovych.iv@knuba.edu.ua ; reiterovych@gmail.com Профіль на сайті: http://surl.li/fkked				
10) Мова викладання: Українська				
11) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): «Основи наукових досліджень», «Громадянське суспільство як політичний інститут», «Інститути регіональної політики та місцеве самоврядування», «Вибори та виборчі системи», «Політичні партії та партійні ідеології».				
12) Мета курсу: надати студентам сучасні теоретичні і практичні знання, уміння та навички зі здійснення практичного політичного аналізу, прогнозування та моделювання, аналізу політичної ситуації, планування політики, а також підготовки аналітичних документів.				
13) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на компетентності
1.	ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, аналітична записка (есе)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК3 ЗК5 СК5 СК6 СК9 ДСК1

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми Політологія, «Політичний менеджмент»	Сторінка
-------------------------------------	---	----------

2.	ПРН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, аналітична записка (есе)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК3 ЗК5 СК5 СК6 СК8 ДСК1
3.	ПРН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, аналітична записка (есе)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК5 СК5 СК8 ДСК1
4.	ПРН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, аналітична записка (есе)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК3 ЗК5 СК6 СК8 СК9 ДСК1
5.	ПРН15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, аналітична записка (есе)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК5 СК9 ДСК1

14) Структура курсу:

Форма навчання	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні роботи здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
денна	44	46	–	Контрольна робота – 1	90	іспит
заочна	20	20		Контрольна робота – 1	140	Іспит
Сума годин:					180	
Загальна кількість кредитів ECTS					6,0	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:					90 (3,0). – денна 40 (1,33) - заочна	

15) Зміст курсу:

Лекції:

Змістовий модуль 1. Політичний аналіз та прогнозування: інституційні рамки

Тема 1. Предметне поле політичного аналізу та прогнозування.

Основні історичні етапи становлення політичного аналізу. Політичний аналіз у системі політичних наук. Теоретичний та прикладний рівень політичного аналізу. Сучасні методологічні підходи у політичному аналізі.

Тема 2. Теоретико-методологічні засади політичного аналізу.

Поняття «політичний аналіз». Теоретичний та практичний рівні політичного аналізу. Політичний аналіз як інструмент управління суспільно-політичними процесами.

Тема 3. Теоретико-методологічні засади прогнозування.

Поняття «політичний прогноз». Методологічні засади політичного прогнозування. Типологія прогнозів у публічній сфері.

Тема 4. Інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування.

Критерії формування інформаційного забезпечення політичного аналізу та прогнозування. Джерела інформації та методи збору даних. Технології аналітичної роботи щодо збирання та обробки інформації. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень.

Змістовий модуль 2. Методи політичного аналізу та прогнозування.

Тема 5. Підготовка до політичного аналізу.

Розробка програми та робочого плану дослідження. Предмет та мета дослідження. Операціоналізація змінних та ключових понять. Гіпотеза дослідження та її перевірка.

Тема 6. Статистичні методи в політичному аналізі та прогнозуванні.

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми Політологія, «Політичний менеджмент»	Сторінка
-------------------------------------	---	----------

Основні статистичні методи в політичному аналізі. Факторний аналіз. Кластер-аналіз. Кореляційний та дисперсійний аналіз.

Тема 7. Методи аналізу документів та аналіз політичної ситуації.

Традиційний метод аналізу документів. Контент-аналіз. Івент-аналіз. Ситуаційний аналіз. SWOT-аналіз.

Тема 8. Експертні методи в політичному аналізі та прогнозуванні.

Метод Дельфі. Метод мозкового штурму.

Тема 9. Моделювання у політичному аналізі та прогнозуванні.

Поняття «модель» у політичному аналізі та прогнозуванні. Лінійні та нелінійні моделі. Структурне моделювання. Когнітивне моделювання.

Практичні заняття:

Змістовий модуль 1. Політичний аналіз та прогнозування: інституційні рамки

Практичне заняття 1. Історичні етапи становлення політичного аналізу.

Практичне заняття 2. Сучасні методологічні підходи у політичному аналізі.

Практичне заняття 3. Теоретико-методологічні засади політичного аналізу та прогнозування.

Практичне заняття 4. Інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування.

Змістовий модуль 2. Методи політичного аналізу та прогнозування.

Практичне заняття 5. Підготовка до політичного аналізу.

Практичне заняття 6. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень

Практичне заняття 7. Статистичні методи в політичному аналізі та прогнозуванні.

Практичне заняття 8. Методи аналізу документів та аналіз політичної ситуації.

Практичне заняття 9. Експертні методи в політичному аналізі та прогнозуванні.

Практичне заняття 10. Моделювання у політичному аналізі та прогнозуванні.

Індивідуальне завдання:

1. Етапи становлення та розвитку політичного аналізу.
2. Особливості процесу інституціоналізації політичної аналітики в Україні.
3. Особливості категоріального апарату політичного аналізу.
4. Сфери політичного аналізу: polity, politics, policy.
5. Науково-аналітичний та науково-теоретичний рівні політичного аналізу.
6. Політичний аналіз як інструмент управління суспільно-політичними процесами.
7. Особливості суб'єкта та об'єкта політичного аналізу і прогнозування.
8. Споживачі політичного аналізу та прогнозування.
9. Особливості роботи політичних експертів.
10. Специфіка політичної експертизи в Україні.
11. Класифікація експертних корпорацій.
12. Аналітичні центри як суб'єкти політичного аналізу.
13. Еволюція політичної експертизи в Україні.
14. Особливості інформаційного забезпечення політичного аналізу та прогнозування.
15. Чутки як вид інформаційних джерел.
16. Статистичні методи у політичному аналізі.
17. Методи аналізу документів у політичному аналізі та прогнозуванні.
18. Політична ситуація як предмет політичного аналізу.
19. Вертикальний тип аналізу політичної ситуації.
20. Горизонтальний тип аналізу політичної ситуації.
21. Фрагментарний аналіз політичної ситуації.
22. Методика івент-аналізу політичних процесів і ситуацій.
23. Сутність та схеми прийняття політичних рішень.
24. Специфіка аналізу політичних ризиків.
25. Моделі аналізу політичних ризиків.
26. Особливості реалізації принципу альтернативності прогнозу.
27. Вплив політичної та соціально-економічної сфер життя суспільства на методологію прогнозування.
28. Принцип «відкритості майбутнього» та його зв'язок із сценарною методологією.
29. Застосування інноваційних методів експертних оцінок у прогнозуванні.
30. Вплив особливостей політичної сфери на методологію політичного прогнозування.
31. Специфіка впливу суспільно-політичних трансформацій на процес модернізації українського суспільства.
32. Застосування інноваційних методів експертних оцінок політичних ризиків.
33. Основні функції програми прогностичного дослідження.

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми Політологія, «Політичний менеджмент»	Сторінка
-------------------------------------	---	----------

34. Специфіка моделювання в суспільно-політичній сфері.
35. Футурологія як науковий напрямок.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді аналітичної записки або реферату. Реферат (аналітична записка) повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегль Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми. Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у науково-практичній конференції з публікацією тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях. Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання.

16) Основна література:

Підручники:

1. Веймер Д. Л. Аналіз політики: концепції, практика / Д. Л. Веймер, Е. Р. Вайнінг ; пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника ; наук. ред. О. Кілієвич. К. : Основи, 1998. 654 с.
2. Неліпа Д. Системний аналіз в політології. Підручник. К. : Центр учбової літератури, 2023. 304 с.

Навчальні посібники:

1. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. К. : НАДУ, 2018. 192 с.
2. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування. Теорія, методологія, практика. К. : Генеза, 2006. 400 с.
3. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.
4. Петренко І. І. Аналіз публічної політики. К. : Норма права, 2023. 332 с.
5. Петренко І. І. Методи політичних досліджень. К. : Норма права, 2023. 220 с.
6. Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. – К. : НАДУ, 2012. 228 с.
7. Теорія і практика політичного аналізу: нав. посіб. / за заг. ред. О. Л. Валєвського, В. А. Ребкала. К. : Міленіум, 2003. 228 с.

Методичні роботи:

1. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / І. В. Рейтерович, С. В. Ситник ; уклад. В. М. Гаврилюк. К. : НАДУ, 2013. 56 с.
2. Політичний аналіз та прогнозування: Методичні рекомендації з підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи для студентів спеціальності 052 «Політологія». Уклад. І.В. Рейтерович. Київ-Тернопіль: КНУБА, Ф-ОП Шпак В.Б., 2022. 37 с.
3. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 56 с.
4. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики [Текст] : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К. : Псіхея, 2016. 48 с.

17) Додаткові джерела:

1. Ващенко К. О. Історичний генезис прикладного політичного аналізу й прогнозу // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України. 2007. Вип. 35. С. 227–241.
2. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні : автореферат дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.01 / Ващенко К. О. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 36 с.
3. Ващенко К. О. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу // Політичний менеджмент. 2007. № 1. С. 165–172.
4. Кальниш Ю. Г. Логіка і методологія політичного аналізу в державному управлінні // Зб. наук. пр. НАДУ. К. : Вид-во НАДУ, 2006. Вип. 1. С. 3–13.
5. Кальниш Ю. Г. Політичний аналіз у державному управлінні: предмет, специфіка і дефініції // Вісн. НАДУ. 2004. № 2. С. 88–96.
6. Приходько В. Базові засади аналізу політичної ситуації // Політичний менеджмент. 2006. № 3. С. 105–113.
7. Телешун С.О., Баронін А.С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К. : Вид. «Паливода А.В.», 2001. 112 с.

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра
Політичних наук і права

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми Політологія, «Політичний менеджмент»	Сторінка
-------------------------------------	---	----------

18) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання		Індивідуальне завдання	Іспит	Сума балаів
ЗМ1	ЗМ2			
20	20	30	30	100

19) Умови допуску до підсумкового контролю:

Умовою допуску до здачі іспиту є захист індивідуальної роботи та відвідування лекційних занять. З поважної причини (хвороба чи інші обставини непереборної сили) відвідування лекційних занять може бути замінено на виконання реферату за темою лекційного заняття для врахування балів у підсумковому контролі.

20) Політика щодо академічної доброчесності:

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

21) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3535>